

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

236021

การศึกษาแรงจูงใจในการทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ISO 14001

กรณีศึกษา บริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด

โดย

นายธงชัย ศิริฤทธิ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี

วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2553

๒๐๐๑.๔.๒๑.๘๐

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

236021

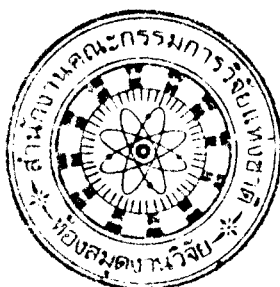
การศึกษาแรงจูงใจในการทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ISO 14001

กรณีศึกษา บริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด

โดย

นายธงชัย ศิริฤทธิ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี

วิทยาลัยนวัตกรรมการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2553

The Study of Motivation in Adopting for ISO 14001 Certification
Case Study : Boonlert Engineering Company Ltd.

By

Mr.Thongchai Siririth

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Technology Management
College of Innovation
Thammasat University
2010

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วิทยาลัยนวัตกรรม

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นาย ธงชัย ศิริฤทธิ์

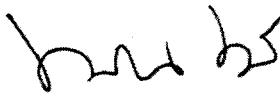
เรื่อง

การศึกษาแรงจูงใจในการทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 : กรณีศึกษา
บริษัท บุญเลิศวิศวกรรม จำกัด

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 20 เมษายน 2553

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพล เกียรติเจริญผล)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(อาจารย์ ดร.วุฒิไกร งามศิริจิตต์)

กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(อาจารย์ ดร.ปัมพร ธรรมผลิตยเดช)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ม.ร.ว.พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิวัตน์)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001: กรณีศึกษาบริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ ศึกษาการรับรู้ของพนักงานในเรื่อง สิ่งแวดล้อมทั่วไปและการจัดการสิ่งแวดล้อมของบริษัท แรงจูงใจในการทำมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ของพนักงาน ความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการเสริมสร้างแรงจูงใจให้พนักงานร่วมมือ ในการทำมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 และความคิดเห็นของพนักงาน ที่มีต่อความสามารถ/ประสิทธิภาพของบริษัทในปัจจุบัน ต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะทั่วไปของพนักงาน กับแรงจูงใจในการทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ พนักงานบริษัท บุญเลิศวิศวกรรม จำกัด จำนวน 121 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ χ^2 -test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีระดับของการรับรู้ในเรื่อง ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อผลประกอบการ และการจัดการสิ่งแวดล้อมของบริษัทอยู่ในระดับสูง เรื่องที่พนักงานมีการรับรู้ มากที่สุด คือ การไม่มีระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ทำให้เกิดผลเสียต่อผลประกอบการของบริษัท และมีแรงจูงใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมมาตรฐาน ISO 14001ของบริษัท อยู่ในระดับสูง โดยมีแรงจูงใจมากที่สุดในเรื่อง ความต้องการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และมีแรงจูงใจด้าน ความพึงพอใจต่อจุดประสงค์หรือเป้าหมาย ในการทำงาน เพื่อให้องค์กร มีความน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีแรงจูงใจ ด้านความคาดหวังต่อประโยชน์ ในเรื่อง ช่วยเพิ่มความมั่นใจ ด้านความปลอดภัยจากมลพิษ ส่วนความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างแรงจูงใจ ในเรื่อง การฝึกอบรม การสื่อสาร และการจูงใจ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง สำหรับความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อความสามารถ/ประสิทธิภาพของบริษัทในปัจจุบัน ต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมพบว่าพนักงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะทั่วไปของพนักงานกับแรงจูงใจ ในการทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 พบว่า เพศ อายุ และแผนกที่ปฏิบัติงานปัจจุบัน ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติกับแรงจูงใจของพนักงาน ส่วนการศึกษาและตำแหน่งงานปัจจุบันของพนักงานพบว่า มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจของพนักงานที่สอดคล้องกับปัจจัยความสำเร็จในการทำมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และอายุที่ปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์

กับความต้องการของพนักงานเกี่ยวกับแรงจูงใจในการจัดการสิ่งแวดล้อมมาตรฐาน ISO 14001 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยพบว่าพนักงานที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป มีแรงจูงใจระดับสูงถึงร้อยละ 84.40

Abstract

A Motivation research study in Adopting the Environmental Management System Standard ISO14001 Certification for Boonlert Engineering Co., Ltd., tends to have the objective to study the perception of the staffs in respect to the environmental in general and the environmental management system of the firm, the opinion the cooperative of the staff versus the capability and efficiency of the company in adopting the Environmental Management System Standard ISO14001 including the correlation factor between employees' attribute and motives factor in adopting of the Environmental Management System Standard . The sampling population used in the study are 121 staffs of Boonlert Engineering Co., Ltd., whereas the statistics and tools use in gathering data are percentage, standard deviation, χ^2 - test, $P < 0.05$ and questionnaire forms.

Result of the Research found that the perception level of the staffs toward the management and operations in respect to the environmental management is high. The highest perception is found in that no existing systematic enforcing for the safe disposal of environment aspects in the firm. And high level of motives found in requiring the environment management of ISO14001 standard to be implemented. The highest motive level is found for the firm to adopt and regularly implementation of the ISO standard system.

The satisfaction factor of the motives in relative to the objective or goal validity and liability of the firm and the expectation of confidence in maintaining safety, pollution and environment issued factors also in highest level. The high level is found in the opinion for introducing training, communication and motivating for the staff. Whereas the staff perception towards the firm's current capability/efficiency have been found to be in medium level

The result of the questionnaires' factor between the staffs' general attributes and motives in adopting of ISO14001 founds that sex, ages and departments currently at work of staffs have no statistical significant relations with motives while staffs' current educations and positions are found to have statistical significant harmoniously at the

level of $p \leq 0.05$ in the research. And the period of employment has the significant relations with the needed in adopting of environmental management under ISO 14001 with implicitly statistical significance at the level of $p \leq 0.05$ which, in this regard, the staffs with employment periods from 3 years and up have been found to have motives as high as up to eighty-four point four zero percents (84.40%) in the research.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่าน ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย ทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบค้นคว้าอิสระ ผศ.ดร.ทศพล เกียรติเจริญผล และกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ดร.วุฒิไกร งามศิริจิตต์ และดร.ภูมิพร ธรรมสถิตย์เดช ที่ให้ความกรุณาและเสียสละเวลาอันมีค่า ในการให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับแนวทางและระเบียบวิธีวิจัย รวมทั้งดูแล ช่วยเหลือ เอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ทำให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 3 ท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ท่านประธานและกรรมการผู้จัดการบริษัท บุญเลิศวิศวกรรม จำกัด ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยได้เข้าศึกษาที่สถาบันนี้ และอนุญาตให้ทำการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานของบริษัท ผู้วิจัยขอขอบคุณพนักงานของบริษัททุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนบรรลุตามวัตถุประสงค์ และผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น MTT15 ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ รวมทั้งขอขอบคุณ คุณสมควร วิเชียรศรี และคุณสมศิริ พันธุ์ศักดิ์ศิริ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแนวคิดเชิงปฏิบัติ จนผลงานวิจัยนี้เป็นที่น่าพอใจ

ขอระลึกถึงพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ แม้ท่านจะล่วงลับไปนานแล้วก็ตาม ภรรยา บุตรธิดา ในครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่ง ที่ให้กำลังใจ ห่วงใย เสียสละดูแลกันเอง เพื่อสนับสนุนเกื้อกูลให้เวลาผู้วิจัย ศึกษางานวิจัย และสำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารเทคโนโลยี สาขาการจัดการงานวิศวกรรมลุล่วงได้สมความปรารถนาทุกประการ

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่วิทยาลัยนวัตกรรมการผลิตและเทคโนโลยี ศูนย์พัฒนา และทำพระจันทร์ที่อำนวยความสะดวกและติดต่อประสานงาน เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามระเบียบของมหาวิทยาลัยทุกประการ สำหรับคุณค่าและประโยชน์อันใดที่มีในการวิจัยนี้ ขอมอบแต่ทุกท่านที่มีความมุ่งมั่นและเห็นคุณค่าของการศึกษางานวิจัยตลอดเวลา

ธงชัย ศิริฤทธิ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

20 เมษายน 2553

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญตาราง.....	(4)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	6
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	9
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	26
แนวคิดด้านสิ่งแวดล้อม.....	27
แนวคิดมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14000 และ ISO14001.....	33
บริบทบริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	44
3. ระเบียบวิธีการศึกษา.....	45
วิธีการศึกษา.....	45
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	45
การทดสอบเครื่องมือ.....	49
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50

การนำเสนอผลการศึกษา.....	51
4. ผลการศึกษาและอภิปรายผล.....	52
ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป.....	52
ส่วนที่ 2 การรับรู้ของพนักงานในเรื่อง ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อผล ประกอบของบริษัทยุติศวิศวรรรม จำกัด.....	55
ส่วนที่ 3 แรงจูงใจของพนักงานในการทำระบบมาตรฐานการจัดการ สิ่งแวดล้อม ISO 14001.....	59
ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการเสริมสร้างแรงจูงใจ ให้พนักงานร่วมมือในการทำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001.....	67
ส่วนที่ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นของพนักงาน ที่มีต่อความสามารถ /ประสิทธิภาพของบริษัทในปัจจุบันต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม... ..	73
ส่วนที่ 6 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะทั่วไปของ พนักงานกับแรงจูงใจในการทำระบบมาตรฐานการจัดการ สิ่งแวดล้อม ISO14001	76
ส่วนที่ 7 การอภิปรายผล.....	91
5. สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปผลการศึกษา.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	104
ข้อเสนอแนะระดับองค์กร.....	105
ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ.....	105
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการค้นคว้าอิสระในครั้งต่อไป.....	106
ภาคผนวก	
แบบสอบถาม.....	107
บรรณานุกรม.....	117
ประวัติการศึกษา.....	122

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของพนักงานบริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด.....	53
4.2 จำนวนและร้อยละของของการรับรู้ของพนักงานบริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด.....	56
4.3 จำนวนและร้อยละของพนักงานจำแนกตามระดับการรับรู้ของพนักงานที่มีต่อการรับรู้ ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อผลประโยชน์ และการจัดการสิ่งแวดล้อม ของบริษัท บุญเลิศ วิศวกรรม จำกัด.....	58
4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับแรงจูงใจของพนักงานต่อแรงจูงใจด้าน ความต้องการของพนักงานเกี่ยวกับการทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001.....	60
4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับแรงจูงใจของพนักงานต่อแรงจูงใจด้าน ความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อจุดประสงค์หรือเป้าหมายในการทำงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	63
4.6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับแรงจูงใจของพนักงานต่อแรงจูงใจด้าน ความคาดหวังต่อประโยชน์ของการทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001.....	65
4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการเสริมสร้างแรงจูงใจให้พนักงานร่วมมือ ในการจัดการทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001.....	68
4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างแรงจูงใจในเรื่องการสื่อสาร.....	70
4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อความคิดเห็นที่มีต่อการเสริมสร้างแรงจูงใจในเรื่องการจูงใจ.....	72
4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อความสามารถ/ประสิทธิภาพของบริษัทฯ ในปัจจุบันต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	74
4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ แรงจูงใจของพนักงานที่สอดคล้องกับปัจจัยความสำเร็จในการทำมาตรฐานระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ของบริษัท บุญเลิศวิศวกรรม จำกัด.....	77

4.12	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับ แรงจูงใจของพนักงานที่สอดคล้องกับปัจจัย ความสำเร็จในการทำมาตรฐาน ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ของบริษัท บุญเลิศวิศวกรรม จำกัด.....	79
4.13	ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับ แรงจูงใจของพนักงานที่สอดคล้องกับ ปัจจัยความสำเร็จในการทำมาตรฐานระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ของ บริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด.....	82
4.14	ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบัน กับ แรงจูงใจของพนักงานที่สอดคล้อง กับปัจจัยความสำเร็จในการทำมาตรฐานระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ของบริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด.....	85
4.15	ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งงานปัจจุบัน กับ แรงจูงใจของพนักงานที่สอดคล้อง กับปัจจัยความสำเร็จในการทำมาตรฐานระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ของ บริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด.....	87
4.16	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุที่ปฏิบัติงานในบริษัท กับ แรงจูงใจของพนักงานที่ สอดคล้องกับปัจจัยความสำเร็จในการทำมาตรฐาน ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001 ของบริษัทบุญเลิศวิศวกรรม จำกัด.....	89